

«ЛІНГВІСТЫЧНАЯ РЭВАЛЮЦЫЯ» УПЛЫЎ НОВЫХ ТЭХНАЛОГІЙ НА МОВУ

Ціт Арына

*Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь*

Саўчык М.К. - выкладчык

У артыкуле разгледжана структура мовы, прааналізавана дынаміка камунікацыі, як новыя тэхналогіі фармуюць моўныя тэндэнцыі.

За час свайго юнавання лінгвістыка дасягнула вялікіх поспехаў у вывучэнні мовы як сістэмы адзінак розных узроўняў. Але паколькі мова з'яўляецца асноўным сродкам камунікацыі ў грамадстве і непасрэдна звязана з мысленнем і свядомасцю чалавека, то лінгвістыка не абмяжоўваецца даследаваннем толькі ўласна мовы, як бы "самой у сабе", яе цікавіць і "мова ў чалавеку" ці "чалавек у мове". Дзеля вывучэння чалавека як носьбіта мовы лінгвістыка наладжвае цесныя сувязі з іншымі навукамі пра чалавека і чалавечае грамадства (з псіхалогіяй, медыцынай, сацыялогіяй і інш.).

У тэхналагічным ландшафце, які пастаянна развіваецца, адбываецца "лінгвістычная рэвалюцыя". Яна змяняе спосабы нашых высінаў і ўзаемадзеяння.

Па меры таго як мы пагрузімся ў эпоху лічбавых тэхналогій, перасячэнне тэхналогій і мовы параждае "лінгвістычную рэвалюцыю", якая выходзіць за межы простых слоў. Са штучнага інтэлекту да сацыяльных сетак, тое, як мы выказваем нашы думкі і разумеем мову, падпадае пад трансфармацыйныя змены. Вось некаторыя з іх.

Рост размоўнага штучнага інтэлекту.

Апрацоўка натуральнай мовы: размоўны штучны інтэлект, які працуе на аснове пашыранай апрацоўкі натуральнай мовы (NLP), дазваляе машынам разумець чалавечую мову і рэагаваць на яе.

Чат-боты і віртуальныя дапаможнікі: чат-боты і віртуальныя памочнікі пачынаюць свабодна разумець і генераваць чалавечую мову.

Прыклады дзялогавага штучнага інтэлекту:

1. Падтрымка кліентаў праз чат-боты: кампаніі выкарыстоўваюць чат-боты для імгненнай і эфектыўнай падтрымкі кліентаў, далучаючы карыстальнікаў у размовы на натуральнай мове;

2. Галасавыя памочнікі: галасавыя памочнікі, такія як Siri і Alexa, рэагуюць на гутарковую мову, падаючы інфармацыю і выконваючы задачы.

Уплыў сацыяльных сетак на дынаміку мовы.

1. Абмежаванні сімвалаў: такія платформы, як Twitter з абмежаваннямі сімвалаў, паўплывалі на прыняцце абрэвіятур і новых форм выражэння.

2. Emojis і GIF-файлы: візуальныя элементы, такія як Emojis і GIF-файлы, сталі неад'емнай часткай онлайн-камунікацыі, дадаючы пласты эмоцый і нюансаў.

Прыклады мовы сацыяльных сетак:

1. Хэштэгі: хэштэгі служаць формай катэгарызацыі і выражэння, фармуючы дыскусіі і тэндэнцыі ў інтэрнэце;

2. Мова мемаў: мемы, якія часта спалучаюць выявы з тэкстам, ствараюць унікальную мову, якая гучыць у лічбавых супольнасцях.

Эвалюцыя мовы ў эпоху аўтаматызацыі:

1. Аўтаматызаванае стварэнне кантэнту: для стварэння кантэнту выкарыстоўваюцца інструменты на аснове штучнага інтэлекту, якія ўплываюць на тон, стыль і мову пісьмовых матэрыялаў.

2. Моўная персаналізацыя. Персаналізаваныя рэкамендацыі па кантэнце і настройка мовы становяцца звычайнай з'явай у лічбавых інтэрфейсах.

Прыклады аўтаматызаванай эвалюцыі мовы:

1. Артыкулы, створаныя з дапамогай штучнага інтэлекту. Некаторыя агенцтвы навін выкарыстоўваюць алгарытмы штучнага інтэлекту для аўтаматычнага стварэння артыкулаў навін, што ўплывае на мову і тон журналістыкі.

2. Інтэлектуальны тэкст і аўтазамена. У мабільных клавіятурах выкарыстоўваюцца функцыі інтэлектуальнага ўводу тэксту і аўтазамены, якія ўплываюць на мову.

Шматмоўны чат і тэхналогіі перакладу.

Пераклад у рэальным часе: тэхналогія палягчае пераклад у рэальным часе, разбураючы моўныя бар'еры і забяспечваючы магчымасць глабальных зносінаў.

Прыкладанні для вывучэння моў: мабільныя прыкладанні выкарыстоўваюць тэхналогіі для выкладання і практыкі моў, спрыяючы моўнай разнастайнасці.

Прыклады шматмоўных тэхналогій:

1. Прыкладанні-перакладчыкі: такія прыкладанні, як Google Translate, дазваляюць карыстальнікам імгненна перакладаць тэкст.

2. Платформы вывучэння мовы: Duolingo і Babbel выкарыстоўваюць тэхналогіі для гейміфікаванага (гульнявога) вывучэння мовы.

У заключэнні можна зравіць выснову, што "Лінгвістычная рэвалюцыя" азначае важныя змены ў мове. Яна пастаянна падвяргаецца ўплыву новых тэхналогій. Прымаючы "лінгвістычную рэвалюцыю", людзі могуць арыентавацца ў зменлівым ландшафце, выкарыстоўваюць новыя тэхналогіі і актыўна ўдзельнічаць у гісторыі мовы 21 стагоддзя.

Спіск выкарыстаных крыніц:

1. Дэвід Крystalа (David Crystal) "The language revolution". [Электронны рэсурс]. – 2024. Рэжым доступу: <https://www.languagewire.com/en/blog/how-language-evolves>. Дата доступу: 1.02.2024.